

Projektnr. 2591

Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter

Projektitel: Blommeproduktion

– opdateret viden om sorter, grundstammer og plantesystemer

Baggrunden for aktivitetens gennemførelse:

Der har i en længere årrække ikke været megen fokus på dyrkning af blommer mellem danske avlere og konsulenter og det udenlandske netværk af avlere, konsulenter og forsøgsstationer. Der er et marked for en lang sæson af danske blommer og for at opretholde, udvikle og udvide produktionen kræves en løbende vurdering og opdatering af sorter og grundstammer for at kunne pege på "de gode" og egnede sorter, hvad angår særligt høsttidspunkt, smag og kvalitet, frugtbarhed, dyrkningsstabilitet og sundhed og det optimale match, hvad angår kombinationen sort og grundstamme. Blommeproduktionen er også overgået til intensive eller tætte dyrkningssystemer, og der er behov for at få fulgt op på erfaringer med intensiv dyrkning for at kunne pege på fordele, ulemper og muligheder i forskellige systemer, optimere produktionen og få et overblik over den rette kombination af sort og grundstamme i et givet system.

Formålet med aktiviteten:

Projektet har til formål dels at indsamle og opdatere erfaringer og viden om sorter, som kan sikre blommer fra tidligt til sent, have fokus på eventuelle nye sorter og dels at indhente erfaringer og viden om dyrkningssystemer i blomme for at kunne bidrage til et bedre beslutningsgrundlag for valg af system, sort og grundstamme ved etablering.

Aktivitetens indhold

Indhentning af erfaring og viden om sorter, grundstammer og dyrkningssystemer gennem interview med danske avlere samt studietur til Tyskland og besøg på forsøgsstationer og en planteproducent med afprøvning af sorter, grundstammer og dyrkningssystemer. Den indhentede viden er tænkt brugt til at opdatere sortlisten for blommer, få viden om eventuelle nye sorter og deres egenskaber, samt få en bedre forståelse og beskrivelse af fordele og ulemper ved forskellige plantesystemer.

Mål opfyldelse (vurdering af resultater i forhold til de opstillede mål):

Projektet har brugt interviews med fire danske avlere og en planteproducent med egen blommeproduktion til at beskrive sorters og grundstammers egenskaber og dyrkningspraktiske erfaringer og sammenholdt disse med viden og erfaring fra to tyske forsøgsstationer. Resultatet er en opdateret viden om sorter, grundstammer og fordele og ulemper ved forskellige dyrkningssystemer. Sortsliste af blommer fra tidligt til sent til håndbogen for frugt- og bæravlere er opdateret ud fra den indhentede viden og der er videregivet information om to nye sorter samt peget på et par relevante nummersorter til afprøvning gennem artikler i Gartnertidende. Interviews og studieture er ligeledes blevet brugt til indhente praktisk erfaring og beskrive fordele og ulemper ved forskellige dyrkningssystemer.

Aktivitetens offentliggørelse

Projektets aktiviteter er formidlet videre i artikler i Gartnertidende og på avlermøder.

Artikler:

Der er noget ved danske blommer Gartnertidende nr. 2 2018

Blommer fra tidligt til sent, Gartnertidende nr. 12 2018

Intensive systemer til blommer, Gartnertidende nr. 14 2018

Avlermøder:

ERFA gruppemøde for blommeravlere 19. juni 2018,
ERFA gruppemøde for blommeravlere 11. september 2018

Resumé

En opdateret sortsliste målrettet det danske marked har behov for at fortsat at have fokus på sorter, der matcher en lang sæson fra tidligt til sent. Samtidig er der særligt brug for at kortlægge, om der er alternative og velsmagende sorter til det tidlige marked før Opal og det senere marked efter jubilæum. Tidlighed er en stor kvalitet i sig selv, men der er brug for alternativer til de tidlige sorter Herman og Meritare, som har nogle uønskede egenskaber som henholdsvis små frugter med dårlig smag og tendens til revnedannelse og dermed dårlig holdbarhed. Der findes mange blommesorter, men det er relevant at få peget på de stabile og gode sorter af velsmagende blommer samtidig med at have fokus på eventuelle nye interessante sorter. De vigtige parametre for sorter er stabilt og godt udbytte, sundhed og kvalitet. En vigtig parameter i beskrivelsen af en sort er afsætningspotentialet – hvorvidt den egner sig bedst til bakker eller løssalg, gårdbutik eller supermarked. Der er ikke nye og bedre tidlige sorter at pege på, så her skal sorterne vælges for deres tidlighed og egnethed til især gårdbutik. Meritare er en lækker tidlig blomme, der ved kraftig vækstregulering og i tørre år kan lykkes særlig godt. Hanka med høst samtidig som Opal er tilføjet sortslisten og seks sorter er taget ud af listen på grund af egenskaber som modtagelighed overfor sygdomme, tendens til lav sætning eller frostskaade under blomstring og fire andre sorter med høst efter Jubilæum er tilføjet for deres smag, holdbarhed, udbytte og/eller træets sundhed. Det er aktuelt at holde øje med sortsafprøvninger i udlandet, som i f.eks. Tyskland, hvorfra der er kommet to nye sorter på markedet i 2018 og der er flere potentielle nummersorter, der vil gå til at blive navngivne sorter indenfor et par år.

Med omlægningen fra kronetræer til intensive systemer som spindeltræer, hæk, Y-system eller frugtvæg følger en anden strategi for vækstkontrol med betydning for valg af grundstamme, planteafstand og praksis, hvad angår beskæring. Der ligger et behov for at få systematiseret den eksisterende og nye viden om sort, grundstamme, planteafstand og beskæring, da erfaringen for danske blommeavlere er, at de ikke altid kan opnå de samme udbytter for nogle sorter i tætbeplantninger. Spindeltræer er det udbredte intensive systemer i blommer, men der findes flere typer intensive plantesystemer, som sigter mod fordele omkring høsteffektivitet, mulighed for overdækning og maskinbeskæring. Der er fordele men også nye ændringer, som kræver tillæring. Så beslutningen om system er også et valg mellem det velkendte eller nye udfordringer. Projektet har haft hovedfokus på spindeltræer men også inkluderet andre systemer, hvor der har været information og afprøvning.

Tyske forsøg og erfaringer med grundstammer peger på en bred anvendelse af Wavit til erstatning for St. Julien A, som kan have en for kraftig vækst i tætbeplantninger. Wavit har fordele af senere start af vækst i foråret og tidligere afslutning af vækst i efteråret, færre rodskud og lidt lavere vækstpotentiale. VVA1, som er en svag grundstamme, er taget mere og mere ud af produktionen på grund af nogle begrænsninger, som at den udelukkende egner sig til systemer med vanding, gødevanding, mere beskæring og til kraftig voksende træer med lav frugtsætning. Der findes grundstammer til sharka følsomme sorter, men sharka er ikke vurderet et stort problem i Danmark. Der er afprøvninger af nye grundstammer, men endnu ikke data nok til at pege på eventuelle forskelle. I spindeltræer skal der tages hensyn til sortens vækstkraft ved valg af

grundstamme og planteafstand. Planteafstanden kan ligge fra 1,5 til 3 meter alt efter træets vækstkraft og form og den valgte grundstamme. Spindeltræer kræver mere beskæring end de traditionelle kronetræer og generelt handler det overordnet om at have kraftige grene nederst for at give mindre vækst i toppen, at sikre vækst midt på stammen og have fornyelse i toppen. Strategien er at udskifte 30% af sidegrene hvert år, hvor nederste grene skæres tilbage til længere stubbe for at få en reaktion. Der vælges en top og øvrige sidegrene fjernes. Projektet har peget på et behov for mere praktisk erfaring med beskæring generelt og sortsspecifik, som der vil blive arbejdet videre med i 2019. Projektet har skabt kontakt til et udenlandsk netværk af forskere og konsulenter indenfor blomster til mere faglig udveksling.